

DÜŞÜNELİM

GRUPLAR VE ROLLERİMİZ

Taylan sabah saatlerinde evde anne ve babasıyla, okul saatlerinde öğretmen ve sınıf arkadaşlarıyla, okul sonrasında ise parktaki oyun arkadaşlarıyla iletişim içindedir.

Taylan'ın dâhil olduğu gruplar aile grubu, okul/sınıf grubu ve arkadaşlık (oyun) grubudur.

Aile grubunda ortak amaç sevgi dolu, huzurlu ve mutlu bir yaşam sürmektir. Okul grubunda ortak amaç yeni bilgiler öğrenmek ve başarılı olmaktır. Arkadaşlık grubunda ortak amaç ise birlikte eğlenceli oyunlar oynamak ve güzel vakit geçirmektir.

Sizin gün içinde Taylan'dan farklı olarak dâhil olduğunuz gruplar hangileridir? Gün içinde Taylan'dan farklı olarak bir spor kulübünün takımında (örneğin basketbol takımı), okulun müzik korosunda, resim kulübünde veya apartmanımızdaki komşu çocuklarının oluşturduğu mahalle grubunda yer alabilirim.

Taylan görsellerde kimlerle iletişim içindedir?
Görsellerde Taylan'ın dâhil olduğu "gruplar" hangileridir?
Bu gruplardaki bireyler ve Taylan'ın ortak amaçları nelerdir?
Sizin gün içinde Taylan'dan farklı olarak dâhil olduğunuz gruplar hangileridir?

Yukarıda yöneltilen sorulara vereceğiniz cevaplar, günlük hayatta yaşadığınız durumlarla ne gibi benzerlik göstermektedir? Günlük yaşantınızı dikkate alarak "grup" ve "rol" kavramlarını nasıl tanımlarsınız? Açıklayınız.

Grup: Ortak bir amaç için bir araya gelen, aralarında iletişim ve iş birliği olan en az iki veya daha fazla kişiden oluşan topluluktur. **Rol:** Dahil olduğumuz gruplarda bizim üstlendiğimiz, bizden yapmamız beklenen görev ve konumlardır.

İlkokulda hangi gruplara dâhil oldunuz ve bu gruplarda ne gibi rolleriniz bulunmaktaydı? Açıklayınız.

İlkokulda ilk olarak sınıf grubuna dâhil oldum ve buradaki rolüm öğrenciydi. Bunun dışında okul bahçesinde arkadaşlarımla kurduğum oyun grubunda oyun arkadaşı rolüm vardı. Eğer seçildiysek sınıf başkanı, temizlik kulübü üyesi veya halk oyunları ekibi oyuncusu gibi rollerimiz de bulunmaktaydı.

ÖĞRENELİM

Verilen yönergeye göre etkinliği yapınız.

Öğretmeninizin rehberliğinde tüm öğrencilerin katılımıyla beş veya altı grup oluşturunuz.

Grup içinde beyin fırtınası yaparak yakın çevrenizde, okulunuzda ve sınıfınızda dâhil olduğunuz grupları belirleyiniz. Ardından bu grupları ve gruplardaki rollerinizi verilen tabloda listeleyiniz. Listede yer alan gruplardaki rolleriniz ile bu rollerin getirdiği hak ve sorumluluklarınızı ekip içinde tartışınız.

Dâhil olduğunuz gruplardaki rollerinize ilişkin hak ve sorumluluklarınızın benzerlik ve farklılıklarını karşılaştırma tablosuna yazınız.

	Dâhil Olduğunuz Gruplar	Gruplardaki Rolleriniz
Yakın çevrenizde		Ailede çocuk rolü, akraba grubunda kuzen rolü, mahallede oyun arkadaşı rolü
Okulunuzda		Okulda öğrenci rolü, okul futbol takımında kaleci rolü, kütüphanecilik kulübünde üye rolü
Sınıfınızda	Sınıfta öğrenci rolü, sıra arkadaşı rolü, sınıf başkanı rolü	İlkokuldan ortaokula geçtiğimizde derslerimiz ve öğretmenlerimiz değişti, kulüp çeşitleri arttı. Artık daha büyük bir okul grubunun parçasıyız. Bu gruplardaki yeni rollerimiz; branş derslerine göre kurulan bilim kurullarında proje geliştirici, okul öğrenci meclisi temsilcisi, daha ileri düzey okul takımlarında sporcu veya ortaokul düzeyindeki sosyal sorumluluk projelerinde gönüllü rolleri olabilir.

Ortaokul öğrencisi olarak dâhil olduğunuz gruplardaki yeni rolleriniz neler olabilir? Yalnızca bu rollerin getirdiği hak ve sorumlulukları tartışarak aşağıdaki ilgili alanlara yazınız.

Rollerimizin Getirdiği Benzer Haklar	Rollerimizin Getirdiği Farklı Haklar
Farklı gruplarda olsak bile duygu ve düşüncelerimizi özgürce söyleme hakkımız, grubun sunduğu imkanlardan (eğitim almak, oyun oynamak gibi) eşitçe yararlanma hakkımız ve her grupta güven içinde bulunma hakkımız benzerdir.	Aile grubunda sağlıklı beslenme ve barınma hakkımız varken, okul grubunda kütüphaneden kitap ödünç alma hakkımız veya sınıf başkanlığı seçiminde oy kullanma hakkımız vardır. Arkadaş grubunda ise oyunun kurallarını belirlemede söz sahibi olma hakkımız bulunur.
Rollerimizin Getirdiği Benzer Sorumluluklar	Rollerimizin Getirdiği Farklı Sorumluluklar
Yer aldığımız tüm gruplarda insanlara karşı saygılı ve dürüst olmak, grup kurallarına uymak, üzerimize düşen görevleri zamanında yapmak ve başkalarının haklarına zarar vermemek benzer sorumluluklarımızdır.	Aile grubunda odamızı toplamak ve ev işlerinde anne babamıza yardım etmek sorumluluğumuz varken, okulda dersleri dikkatli dinlemek ve okul eşyalarını korumak sorumluluğumuz vardır. Arkadaş grubunda ise oyun oynarken mızıkçılık yapmamak ve oyun kurallarına uymak sorumluluğumuz bulunur.

Toplum içinde ortak hedef ve değerleri olan insanlar grupları meydana getirir. Aile, akrabalar ve okul toplumdaki gruplara birer örnektir (Görsel 1.2, Görsel 1.3). Toplum, gruplar arasındaki uyum ve grupların birbirine desteği ile varlığını devam ettirebilir. Ayrıca bu gruplarda yer alan üyeler tecrübe, beceri ve farklı bakış açıları ile gruba değer katarken grubun diğer üyelerinin gelişimine de katkıda bulunur.

Dâhil olduğumuz gruplarda birtakım rollere sahip oluruz. Örneğin aile içinde çocuk, okulda öğrenci, sınıfta sınıf başkanı ve hentbol takımında kaleci rolünde olabiliriz. Birden çok grupta yer aldığımız için aynı anda birden fazla role de sahip oluruz. Dâhil olduğumuz gruplara ve üstlendiğimiz rollere göre çeşitli haklar elde eder ve sorumluluklar üstleniriz. Bu durumla ilgili verilen tabloyu tamamlayınız.

Toplumsal hayatımızı oluşturan diğer bir grup da arkadaş grubudur. Arkadaşlarımızla oyun oynar, ders çalışır, sanat ve spor etkinliklerine katılırız. Böylelikle nitelikli ve eğlenceli vakit

Arkadaşlık

Oyun arkadaşı, takım arkadaşı, sırdaş.

Haklar: Oyun kurallarına karar verilirken fikrini söylemek, eğlenmek, dışlanmadan eşit şekilde oynamak,

Sorumluluklar: Oyun kurallarına uymak, arkadaşlarımıza lakap takmamak, onlara zarar vermemek, sıramızı beklemek,

İçinde yer aldığımız ilk grup ailedir. Toplumun temelini oluşturan aile grubu anne, baba ve çocuklardan oluşur.

Haklar: Sevgi görmek, güvenli bir evde barınmak, sağlıklı beslenmek, oyun oynamak,

Sorumluluklar: Odamızı temiz tutmak, yatağımızı toplamak, anne ve babamıza ev işlerinde yardım etmek, aile bireylerine saygılı davranmak,

Aile grubunda sahip olduğumuz roller

Çocuk, kardeş, torun.

Rollerin getirdiği hak ve sorumluluklarımız

Haklar
Sorumluluklar

Haklar: Büyüklerimizden sevgi ve şefkat görmek, bayramlarda ziyaret edilip ağırlanmak, onlarla keyifli vakit geçirmek,

Sorumluluklar: Akraba büyüklerimizin ellerini öpmek, onlara saygılı davranmak, ihtiyacı olan yaşlı akrabalarımıza yardım etmek,

Rollerin getirdiği hak ve sorumluluklarımız

Sorumluluklar

Akrabalık grubunda sahip olduğumuz roller

Toplumsal hayatımızın önemli bir bölümü okulda geçmektedir. Okulda eğitim öğretim görür, arkadaşlarımızla ve öğretmenlerimizle güzel vakit geçirir, müzik ve

Okul grubunda sahip olduğumuz roller

Okul grubunda sahip olduğumuz roller: Öğrenci, sınıf başkanı, nöbetçi öğrenci, kulüp üyesi.

Okul grubunda hak ve sorumluluklarımız: rollerin getirdiği hak ve sorumluluklarımız
Haklar: Sağlıklı bir çevrede eğitim almak, okulun kütüphane, spor salonu ve laboratuvar gibi alanlarından faydalanmak.
Sorumluluklar: Derslere geç kalmamak, okul araç ve gereçlerini dikkatli kullanmak, öğretmenlerimize ve arkadaşlarımıza saygılı olmak.

Sosyal sorumluluk grubunda sahip olduğumuz roller: Gönüllü, çevre koruyucusu, yardımsever, kampanya görevlisi.

Sosyal sorumluluk grubunda hak ve sorumluluklarımız:
Haklar: Proje ve etkinliklerde fikir sunmak, çalışmalara aktif katılmak, yapılan faaliyetler hakkında bilgi almak.
Sorumluluklar: Çevreyi ve doğayı korumak, ihtiyaç sahiplerine yardım etmek, üstlendiğimiz görevleri zamanında ve eksiksiz yapmak.

Görsel 1.3

Rol Kartı 1 Çözümlemesi: **Rol:** Oyun arkadaşı, arabulucu.
Haklar: İsteddiği oyunu önerme hakkı, arkadaşlarıyla eğlenme hakkı.
Sorumluluklar: Fikir ayrılıklarında sakin kalmak, arkadaş grubuyla uzlaşmaya varmak, arabulucu olarak adil davranmak.

Yönerge:

Öğretmeniniz rehberliğinde bes grup oluşturunuz

Rol Kartı 2 Çözümlemesi: **Rol:** Aile üyesi / çocuk.
Haklar: Hafta sonu etkinliği planlanırken duygu ve düşüncelerini özgürce söyleme hakkı.
Sorumluluklar: Kardeşlerin önerilerine saygı duymak, ailece ortak alınan karara uymak.

Rol Kartı 3 Çözümlemesi: **Rol:** Sınıf nöbetçisi, sınıf başkanı, yardımcı arkadaş.
Haklar: Görevini öğrenirken arkadaş ve öğretmenlerinden yardım alma hakkı.
Sorumluluklar: Nöbetçilik görevlerini zamanında öğrenip uygulamak, sınıfın düzenini sağlamaya katkı sunmak.

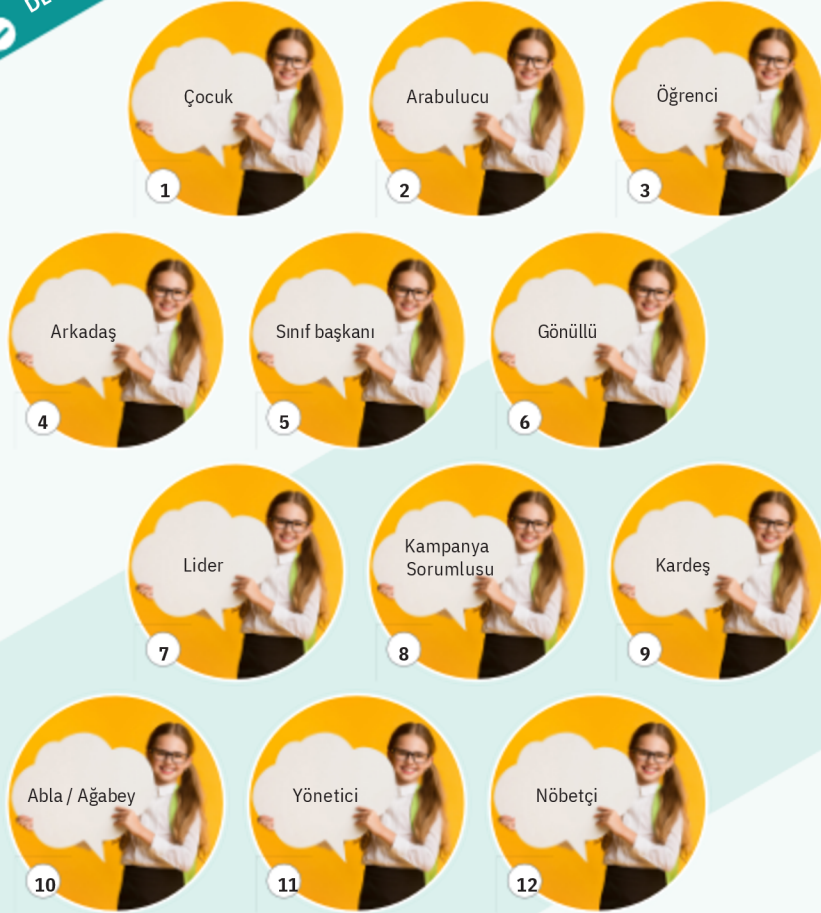
Rol Kartı 4 Çözümlemesi: **Rol:** Yönetici, kampanya sorumlusu, gönüllü öğrenci.
Haklar: Güvenlik ve çevre sorunlarına yönelik kamu kurumlarına veya okul idaresine proje sunma hakkı.
Sorumluluklar: Proje görevlerini planlı yürütmek, grup içinde dayanışma göstermek, toplum yararına çalışmak.

Kontrol listesi

DEĞERLENDİRELİM

Aşağıda verilen rollerin başındaki numaraları uygun grupların altına yazınız. (Numaralar bir kez yazılabilir.)

Aile	Arkadaş	Okul	Sosyal Sorumluluk
1, 4, 11	2, 3, 5	6, 9, 12	7, 8, 10

Aşağıda rollerimiz ile rollerimize ilişkin hak ve sorumluluklarımızın bir kısmı numaralandırılarak verilmiştir. Soruları okuyunuz; ilgili rol, hak ve sorumluluklarımızın numaralarını cevap alanlarına yazınız (Bir numarayı birden fazla cevap alanına yazabilirsiniz.).

Aile içinde sahip olduğumuz rol ile bu role ilişkin hak ve sorumluluklar hangileridir?

1, 3, 8, 12

Okulda sahip olduğumuz rol ile bu role ilişkin hak ve sorumluluklar hangileridir?

4, 5, 7, 9, 10, 11, 12

Arkadaş grubunda sahip olduğumuz rol ile bu role ilişkin hak ve sorumluluklar hangileridir?

2, 6, 11, 12

Etkinlik sonucunda ulaşılabilecek yargıları "✓" ile işaretleyiniz.

- ☒ Dâhil olduğumuz gruplara göre rollerimiz değişmektedir.
- ☒ Bazı hak ve sorumluluklarımız birden fazla rolümüzle ilişkili olabilmektedir.
- ☒ Dâhil olduğumuz ilk grup ailedir.
- ☒ Aynı anda birden fazla role sahip olabiliriz.

"Gruplar ve Roller" etkinliği

